

2009. január 13. , kedd

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

EURÓPAI PARLAMENT

Kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok a Nyugat-Balkánnal

P6_TA(2009)0005

Az Európai Parlament 2009. január 13-i állásfoglalása a nyugat-balkáni országokkal folytatott kereskedelmi és gazdasági kapcsolatokról (2008/2149(INI))

(2010/C 46 E/01)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió stabilizációs és társulási folyamatában részt vevő vagy ahhoz kapcsolódó országokra és területekre kivételes kereskedelmi intézkedések bevezetéséről szóló 2007/2000/EK tanácsi rendeletet módosító 2005. november 14-i 1946/2005/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾,
- tekintettel az előcsatlakozási támogatási eszköz (IPA) létrehozásáról szóló, 2006. július 17-i 1085/2006/EK tanácsi rendeletre ⁽²⁾,
- tekintettel az Európai Tanács 2003. június 19–20-i thesszaloniki ülésének elnökségi következtetéseire, amelyekben minden nyugat-balkáni állam ígéretet kapott arra, hogy csatlakozhat az Európai Unióhoz,
- tekintettel az Európai Tanács 2005. december 16-i döntésére, miszerint Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság európai uniós tagjelölti státuszt kap, illetve az Európai Tanács 2006. június 15–16-i, 2006. december 14–15-i és 2008. június 19–20-i üléseinek elnökségi következtetéseire,
- tekintettel az Európai Tanács által 2005. október 3-án elfogadott, a Horvátországgal folytatandó csatlakozási tárgyalások megnyitásáról szóló határozatra,
- tekintettel a Bizottság „Nyugat-Balkán: Az európai perspektíva erősítése” (COM(2008)0127) című 2008. március 5-i közleményére,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsa 1999. június 10-i, 1244. sz. határozatára,
- tekintettel a Koszovó jövőjéről és az EU szerepéről szóló 2007. március 29-i álláspontjára ⁽³⁾,

⁽¹⁾ HL L 312., 2005.11.29., 1. o.⁽²⁾ HL L 210., 2006.7.31., 82. o.⁽³⁾ HL C 27. E., 2008.1.31., 207. o.

2009. január 13. , kedd

- tekintettel a Koszovó számára nyújtandó kivételes pénzügyi támogatásról szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról szóló 2006. október 12-i állásfoglalása ⁽¹⁾,
- tekintettel a Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság által elért eredményekről szóló 2007. évi jelentésről elfogadott 2008. április 23-i állásfoglalására ⁽²⁾,
- tekintettel a Horvátország 2007. évi országjelentéséről szóló 2008. április 10-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel a Tanácshoz intézett, Bosznia-Hercegovináról szóló 2007. március 15-i ajánlására ⁽⁴⁾,
- tekintettel a Tanácshoz intézett, az Európai Unió és Szerbia közötti kapcsolatokról szóló 2007. október 25-i ajánlására ⁽⁵⁾,
- tekintettel az egyrészt az Európai Közösségek és tagállamaik, másrészt az Albán Köztársaság közötti stabilizációs és társulási megállapodás megkötéséről szóló tanácsi és bizottsági határozatra irányuló javaslatra vonatkozó 2006. szeptember 6-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
- tekintettel az egyrészt az Európai Közösségek és tagállamaik, másrészt a Montenegrói Köztársaság közötti stabilizációs és társulási megállapodás megkötéséről szóló tanácsi és bizottsági határozatra irányuló javaslatról szóló 2007. december 13-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
- tekintettel „A fő transzeurópai közlekedési tengelyek kiterjesztése a szomszédos országokra – Közlekedéspolitikai iránymutatások Európában és a szomszédos régiókban” című, 2007. január 31-i bizottsági közleményre (COM(2007)0032),
- tekintettel a szomszédos országokkal a közlekedés területén megvalósuló együttműködésről folytatott tájékoztató jellegű megbeszélések előrehaladásáról szóló 2008. március 5-i bizottsági közleményre (COM(2008)0125),
- tekintettel az EU–Délkelet-Európa Energiaközösséget létrehozó szerződésre, amelyet 2005. október 25-én írtak alá Athénban,
- tekintettel a „Bővítési stratégia és a legfontosabb kihívások 2007–2008” című 2007. november 6-i bizottsági közleményre (COM(2007)0663),
- tekintettel a Bizottság 2005-ös bővítési stratégiai dokumentumairól szóló 2006. március 16-i állásfoglalására ⁽⁸⁾ és a Bizottság bővítési stratégiáról és a 2006–2007 közötti fő kihívásokról szóló közleményéről szóló 2006. december 13-i állásfoglalására ⁽⁹⁾,
- tekintettel a Nyugat-Balkánról szóló valamennyi korábbi állásfoglalásra,
- tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
- tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság jelentésére, valamint a Külügyi Bizottság és a Regionális Fejlesztési Bizottság véleményére (A6–0489/2008),

⁽¹⁾ HL C 308. E., 2006.12.16., 141. o.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0172.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0120.

⁽⁴⁾ HL C 301. E., 2007.12.13., 224. o.

⁽⁵⁾ HL C 263. E., 2008.10.16., 626. o.

⁽⁶⁾ HL C 305. E., 2006.12.14., 141. o.

⁽⁷⁾ HL C 323. E., 2008.12.18., 467. o.

⁽⁸⁾ HL C 291. E., 2006.11.30., 402. o.

⁽⁹⁾ HL C 317. E., 2006.12.23., 480. o.

2009. január 13. , kedd

- A. mivel az Európai Tanács thesszalóniki ülése egyértelműen felvázolta a nyugat-balkáni országok „európai kilátásait”, és jelezte, hogy a stabilizációs és társulási folyamat adja a nyugat-balkáni országokhoz fűződő európai kapcsolatok átfogó keretét,
- B. mivel Horvátország jelenleg csatlakozási tárgyalásokat folytat az Európai Unióval, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság pedig 2005-ben tagjelölti státuszt nyert,
- C. mivel az uniós kereskedelmi engedmények és pénzügyi támogatások központi szerepet játszottak a nyugat-balkáni stabilizációs és társulási folyamatban,
- D. mivel Horvátország jó úton halad afelé, hogy az Európai Unió teljes jogú tagjává váljon, és kilátása van arra, hogy 2009-re lezárja a tárgyalásokat, folyamatosan teljesíti a koppenhágai politikai és gazdasági kritériumokat, és elismerten olyan működő piacgazdasággal rendelkezik, amely a régió többi országa számára pozitív példaként szolgálhat,
- E. mivel a Koszovói Nemzetgyűlés 2008. február 17-én elfogadta a Koszovót függetlenné nyilvánító határozatot; mivel a Tanács 2008. február 18-án elfogadta, hogy a tagállamok – nemzeti gyakorlatukkal és a nemzetközi joggal összhangban – maguk határozzanak Koszovóhoz fűződő kapcsolatukról; mivel a 2007–2010 közötti időszakra Koszovónak megítélt teljes uniós támogatás a becslések szerint meghaladja az 1 000 000 000 eurót, amelybe beletartozik Koszovó politikai és gazdasági fejlesztésének támogatása, valamint a koszovói nemzetközi jelenléthez történő uniós hozzájárulás finanszírozása,
- F. mivel a hosszú távú stabilitás és a fenntartható gazdasági és társadalmi növekedés szempontjából az egész nyugat-balkáni régióban alapvetően szükséges a gazdasági fellendülés és a belső piacba, valamint a világkereskedelembé való teljes betagozódás,
- G. mivel a nyugat-balkáni országokban a piacok óvatosan ütemezett megnyitása – főként a regionális piac létrejöttét ösztönző, országonként eltérő megközelítéssel – várhatóan jelentősen hozzájárul a régióban a politikai és gazdasági stabilizáció folyamatához,
- H. mivel a nyugat-balkáni térségben megvalósuló fokozott gazdasági együttműködés a növekedést illetően kedvező kilátásokat nyújt az Unió délkeleti tagállamai gazdaságainak is, és elősegíti az EU egységes piacába való mélyebb integrációjukat,
- I. mivel a Közép-európai Szabadkereskedelmi Megállapodás (CEFTA) a dél-európai régió 32 kétoldalú szabadkereskedelmi megállapodását egyesítette egy átfogó szabadkereskedelmi megállapodásba, amely méltányos, átlátható és előre látható szabályok egységes hálózata segítségével a régióban tovább növeli a liberalizációt,
- J. mivel a nyugat-balkáni államok gazdasági növekedése jelentősen eltér, és 2006-ban Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság 3%-os növekedésétől Montenegró 10,3 %-os növekedéséig terjedő skálán mozog; mivel a munkanélküliségi arány különbségeket mutat, így a munkanélküliség 2007-ben az olyan magas munkanélküliségi aránytól, mint a koszovói (40%), az olyan, alacsonyabb arányokig terjedt, mint a montenegrói (11,9%),

2009. január 13. , kedd

- K. mivel a nyugat-balkáni országok gazdasága nagymértékben függ a külkereskedelmüktől, továbbá a kivitelük és behozataluk teljes értéke GDP-jük jelentős hányadát teszi ki; mivel e régió kereskedelmének 61%-a az Európai Unió felé irányul, ami ugyanakkor az uniós külkereskedelemnek csak 2 %-át jelenti,
- L. mivel a közlekedési infrastruktúra és a közlekedés megkönnyítése döntő fontosságú a gazdasági fejlődés, a társadalmi kohézió és integráció szempontjából,
- M. mivel a nyugat-balkáni kis- és középvállalkozások (kkv-k) fokozottabb támogatása szükséges a fenntartható gazdasági növekedés, munkahelyteremtés és export biztosításához,
- N. mivel a szolgáltatási szektor, különösen a turizmus fontos szerepet játszik a nyugat-balkáni országok gazdaságában,
- O. mivel a néhány nyugat-balkáni országban működőhöz hasonló kisebb piacok különösen ki vannak téve a kartelleknek, a versenykorlátozó gyakorlatoknak és a piaci erőfölénnyel való visszaélésnek, amelyek jelentős hatással lehetnek a regionális gazdasági növekedésre, a munkanélküliségi arányra és a társadalmi fejlődésre,
- P. mivel a nyugat-balkáni gazdaságok nagyon sokrétűek, és eltérő jellemzőkkel rendelkeznek, például Albánia, Horvátország és Montenegró abban különbözik a többi nyugat-balkáni gazdaságtól, hogy a turizmus kulcsfontosságú ágazat számukra,
- Q. mivel valamennyi nyugat-balkáni ország kötött az EU-val stabilizációs és társulási megállapodást,

Általános szempontok

1. üdvözli a stabilizációs és társulási folyamatban elért haladást, különösen a stabilizációs és társulási megállapodás aláírását Bosznia-Hercegovinával és Szerbiával; felkéri a tagállamokat, hogy mielőbb zárják le az összes stabilizációs és társulási megállapodás ratifikációját; üdvözli az ideiglenes megállapodások végrehajtása terén elért haladást, és felszólítja a nyugat-balkáni országokat, hogy ne hagyjanak fel törekvéseikkel e területen; hangsúlyozza a stabilizációs és társulási folyamat multilaterális dimenziója további erősítésének fontosságát a minden területre kiterjedő regionális együttműködés maradéktalan újraindítása érdekében;

2. megerősíti a nyugat-balkáni országok „európai kilátásait”, amelyet egyértelműen felvázoltak az Európai Tanács thesszaloni ülésén; rámutat ugyanakkor, hogy a nyugat-balkáni országok Európai Unióhoz történő jövőbeni csatlakozása szigorúan attól függ, hogy teljesülnek-e az EU által megállapított feltételek és követelmények, ezen belül a csatlakozásra vonatkozó koppenhágai kritériumok, és hogy sikeresnek bizonyul-e a stabilizációs és társulási folyamat, amelyhez hozzátartozik a regionális együttműködés, a jószomszédi kapcsolatok, valamint a volt Jugoszláviában elkövetett háborús bűncselekményeket vizsgáló Nemzetközi Törvényszékkel való teljes együttműködés;

2009. január 13. , kedd

3. hangsúlyozza, hogy a nyugat-balkáni államok számára az uniós tagság komoly perspektívája katalizátor-ként hathat, amely arra ösztönözheti az embereket és a kormányokat, hogy távolodjanak el a szélsőséges nacionalizmustól, a különböző csoportok ellen irányuló erőszaktól és forduljanak az Európa többi részével való integrációt hozó jövő felé; továbbá a nyugat-balkáni országokról a közelmúltbeli háborúk és az elmúlt évtizedek politikai ellentétei miatt az Európai Unión belül kialakult viszonylag negatív képen is javít, ami arra ösztönzi majd az uniós vállalatokat, hogy növeljék üzleti tevékenységüket a régióban;

4. szorgalmazza, hogy az Európai Unió folyamatosan demonstrálja a nyugat-balkáni országok iránti elkötelezettségét, különösen ebben a politikailag kényes időszakban; sürgeti, hogy a Tanács és a Bizottság ismerje fel, hogy sem az EU-nak, sem a nyugat-balkáni országoknak nem áll érdekében egy „fekete lyuk” létrehozása Koszovóban; kéri ezért az uniós intézményeket, hogy aktívan kötelezzék el magukat, hogy elkerülhetőek legyenek a feszültségek;

5. úgy véli, hogy a nyugat-balkáni országokkal szemben alkalmazott általános megközelítés tekintetében alapvető fontosságú a régió országai között meglévő különbségek figyelembevétele gazdasági fejlettségi szintjük, továbbá az uniós vívmányoknak és a WTO- szabályoknak való megfelelés vonatkozásában; hangsúlyozza ezért annak fontosságát, hogy minden nyugat-balkáni ország szigorúan a saját útját járja az uniós tagság felé, amelynek alapja többek között az, hogy az egyes országok teljesítsék a koppenhágai kritériumokat, valamint az EU által meghatározott feltételeket és követelményeket;

6. üdvözlí a 2008 januárjában hatályba lépett vízumkönnyítést és a visszafogadási megállapodásokat, valamint a nyugat-balkáni országokkal szembeni vízumkötelezettség fokozatos liberalizációját célzó menetrendről folytatott párbeszédet; úgy véli, hogy valóban szükséges jól működő vámrendszerek létrehozása és javítása a kereskedelmi ügyletek megkönnyítése, valamint a szorosabb gazdasági, tudományos, technológiai és kereskedelmi együttműködés biztosítása érdekében; üdvözlí az arra vonatkozó bizottsági határozatot, hogy az Erasmus Mundus program keretében nagyobb számban ajánlanak fel ösztöndíjakat nyugat-balkáni diákok számára;

A WTO és a CEFTA

7. felkéri a Bizottságot és a Tanácsot, hogy valósítsa meg mindazon kezdeményezéseket, amelyek a nyugat-balkáni országok világkereskedelmi és világgazdasági rendszerbe való szorosabb integrációjának előmozdítására irányulnak, különösen a régió azon országainak a WTO-hoz való csatlakozása révén, amelyek még nem tagok; tudomásul veszi és helyesli, hogy Albánia, Horvátország és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság már tagja a WTO-nak; hangsúlyozza, hogy a kereskedelem liberalizációjának együtt kell járnia a szegénység és a munkanélküliség csökkentésével, a gazdasági és szociális jogok előmozdításával és a környezet védelmével;

8. hangsúlyozza a regionális együttműködés és a jószomszédi kapcsolatok gazdasági növekedést élénkítő hatását a térségben és a CEFTA központi szerepét ebben a folyamatban; hangsúlyozza, hogy a CEFTA az EU és a nyugat-balkáni országok közötti gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok erősítésével fontos szerepet játszhat a régió további uniós integrációjában; úgy véli ezért, hogy a CEFTA jelentősen hozzájárul a nyugat-balkáni országok európai uniós csatlakozásának előkészítéséhez;

9. felszólítja a nyugat-balkáni kormányokat, hogy az olyan térségekben, amelyek eddig mentességeket kaptak, keressenek további lehetőségeket a kereskedelem fokozottabb liberalizációjára irányuló intézkedésekre, valamint hozzanak létre mechanizmusokat a nemzetközi szellemi és ipari tulajdonjogok minden megsértése elleni módszeres fellépésre; felhívja emellett a kormányokat, hogy hozzák összhangba tevékenységüket a közösségi joggal, és lépjenek fel a nem tarifális kereskedelmi akadályokkal egyenértékű gyakorlatokkal és intézkedésekkel szemben;

2009. január 13. , kedd

Európai segítség és a nyugat-balkáni országok reformfolyamat melletti elkötelezettsége

10. az előcsatlakozási támogatási eszköz segítségével támogatja a nyugat-balkáni országok által a reform és a regionális együttműködés érdekében kifejtett erőfeszítéseket; hangsúlyozza, hogy a nyugat-balkáni országoknak maguknak kell irányítaniuk saját reformfolyamatukat; szorgalmazza, hogy a nyugat-balkáni országok vállalják a felelősséget és dolgozzanak ki megfelelő számú nagyra törő projektet a rendelkezésre álló európai alapok felhasználása érdekében anélkül, hogy passzívák lennének és az európai kezdeményezésektől függjenek;

11. hangsúlyozza a régiók gazdasági és szociális fejlődésben betöltött szerepét és ebből kifolyólag az előcsatlakozási eszköz fontosságát, amely segíti a nyugat-balkáni országok demokratikus fejlődését, gazdasági és társadalmi átalakulását, az európai normákhoz való igazodását, valamint az uniós struktúrákhoz való alkalmazkodását;

12. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az előcsatlakozási eszköz számára tegyék elérhetővé az igényekhez igazodó projektek megvalósításához szükséges további pénzügyi eszközöket, és nyújtsanak hatékony és koncentrált támogatást helyi és regionális szinten; hangsúlyozza az emberek közötti együttműködést célzó projektek fontosságát, amelyek különösen alkalmasak arra, hogy közvetítsék a helyi lakosok felé az Európai Unió által teremtett hozzáadott értékeket;

13. üdvözli, hogy az előcsatlakozási eszköz egyik prioritása a nyugat-balkáni országok intézményi és igazgatási kapacitásának regionális és nemzeti szintű fejlesztése; sürgeti a Bizottságot, hogy fokozza e tevékenységet a kormányzás fejlesztésének előmozdítása, ezen országoknak és régióknak a strukturális alapok jövőbeni befogadására történő felkészítése, valamint lehetséges jövőbeli csatlakozásuk előzményeként ezen országok európai normákhoz való igazodásának elősegítése érdekében; kéri a Bizottságot, hogy biztosítson magas fokú átláthatóságot az intézményfejlesztés során, és tegye meg a megfelelő intézkedéseket a korrupció elkerülésére;

14. kéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy – együttműködve a nyugat-balkáni gazdasági kérdésekkel foglalkozó nemzetközi és regionális szervezetekkel – megfelelően képzett szakemberek biztosításával nyújtson a régió államainak gazdasági és igazgatási technikai segítséget, hogy megerősödjenek a helyi állami struktúrák, létrejöjjön egy hatékonyabb és változatosabb gazdasági környezet, valamint a helyi termékek könnyebben bejussanak a külföldi piacokra, különösen az EU-ba;

15. javasolja, hogy a tagállamok ajánljanak fel a nyugat-balkáni országok számára olyan kormányközi programokat, amelyek a nyugat-balkáni országok hatóságai által kifejezetten kért egyedi segítséget, képzést és tréninget biztosítanak ezen országok nemzeti hivatalai számára; kiemeli, hogy ezek a programok fontos szerepet játszhatnak a régióban az uniós vívmányok végrehajtása terén, miközben lehetőséget biztosítanak a nyugat-balkáni országok számára, hogy megfogalmazzák, pontosan milyen segítségre van szükségük;

16. felszólítja a Bizottságot, hogy jóváhagyás végett még idejében nyújtson be a Parlamentnek minden új javaslatot, amelynek célja rendkívüli költségvetési támogatás nyújtása a nyugat-balkáni országok részére; hangsúlyozza, hogy a nyugat-balkáni országok (és különösen Koszovó) részére történő további pénzügyi segítségnyújtást egy átfogó és reális hosszú távú gazdaságfejlesztési terv kidolgozásához kell kötni, amelyet a nemzetközi pénzügyi intézetek támogatásával hoznak létre;

17. úgy véli, hogy a helyi és regionális hatóságok meghatározó szerepet játszanak a fenntartható gazdasági fejlődés és a civil társadalom megerősítése szempontjából, mivel a nemzeti és közösségi prioritásokat a köz- és magánszféra szereplőit partnerségekkel összekötő projektek révén valósítják meg;

2009. január 13. , kedd

18. hangsúlyozza, hogy a közös projektek kidolgozása, valamint a nyugat-balkáni régiók közötti, továbbá ez utóbbiak, és a tagállamok régiói közötti szilárd kapcsolatok kialakítása érdekében igen fontos a határokon és nemzeteken átívelő együttműködés; hangsúlyozza továbbá, hogy az ilyen együttműködésnek nem csupán gazdasági előnyei lehetnek, hanem politikai és emberi vonatkozásai révén lehetővé teszi a népek és a kormányok közeledését is, hosszú távon pedig biztosítja e régió stabilitását és fellendülését;

19. ösztönzi az Unió régióit, hogy kezdeményezzék határokon átnyúló projektek elindítását a nyugat-balkáni régiókkal a hosszú távú, szoros regionális együttműködés, valamint a regionális együttműködés európai hálózatai keretében folytatott tapasztalatcseré és bevált gyakorlatok cseréje érdekében; véleménye szerint a Regionális Együttműködési Tanács megerősítésével fokozni lehet az együttműködést a régióban;

Gazdaságpolitika, energia, közlekedés és környezetvédelem

20. szorgalmazza, hogy a régió országai, szorosan együttműködve a Bizottsággal és más illetékes nemzetközi pénzügyi intézményekkel, megbízható fiskális és monetáris politika segítségével tartsák fenn és növeljék makrogazdasági stabilitásukból fakadó előnyeiket, ami a hosszú távú gazdasági növekedés előfeltétele; sürgeti továbbá, hogy különösen az adópolitika, a vámok és a közigazgatás terén gyorsítsák fel strukturális reformjaik ütemét az átláthatóság és elszámoltathatóság elvének előtérbe helyezésével és az állami szektor hatékony és eredményes irányításának elősegítésével;

21. hangsúlyozza, hogy a régióban a magánszféra számára fejlesztések és infrastrukturális beruházások útján nagyobb támogatást kell nyújtani, többek között az Európai Beruházási Bankkal, az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankkal és más nemzetközi pénzügyi intézményekkel való intenzívebb együttműködés keretében;

22. úgy véli, hogy a régió gazdasági fejlődése szempontjából elengedhetetlen a kedvező befektetési környezet megteremtése, és felhívja a Bizottságot és a nyugat-balkáni államokat, hogy munkálkodjanak a gazdasági reformok fokozásán a régió egésze számára jelentős fejlesztési projektek végrehajtását célzó stratégiai fejlesztési tervek kidolgozása révén;

23. elismerését fejezi ki a nyugat-balkáni kormányoknak a gazdasági téren a makrogazdasági stabilitás fenntartása mellett elért fejlődésért; üdvözlözi az adópolitikák és a fiskális fegyelmet célzó politikák kormányok általi végrehajtását, amelyek az állami költségvetési bevételek növekedését eredményezték;

24. hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy fejlesszék az energiaügyi együttműködést a régióban, különösen a megújuló energiaforrások fejlesztésével, hogy nyitott, megbízható és versenyképes piacokat hozzanak létre és javítsák a régió energiainfrastruktúrája bővítéséhez szükséges feltételeket, beleértve a szomszédos uniós tagállamok és a partnerországok közötti rendszerösszekötő kapacitásokat is; hangsúlyozza az Energiaközösség fontos szerepét e cél elérése érdekében;

25. úgy véli, hogy a horvátországi Rijeka kikötőjének fejlesztése kiemelten fontos projekt az Európai Unió számára; meggyőződése, hogy az Európai Unió abban érdekelt, hogy ez a fejlesztés minél hamarabb megvalósuljon;

26. hangsúlyozza, hogy a környezetvédelem fontos tényezője a nyugat-balkáni régió fenntartható fejlődésének; elengedhetetlennek tartja, hogy a Bizottság és a nyugat-balkáni kormányok az uniós környezetvédelmi jogszabályokkal összhangban elősegítsék a hatékony és eredményes környezetvédelmi politikák alkalmazását;

2009. január 13., kedd

27. fontosnak tartja, hogy a nyugat-balkáni államok alkalmazzák a közös európai tengerpolitika alapelveit és iránymutatásait, és hangsúlyozza a Duna fontos szállítási folyosóként és értékes erőforrásként való hatékony és környezetbarát kihasználásának szükségességét, összhangban az EU jogszabályaival; támogatja e tekintetben a megvalósítás alatt álló regionális kezdeményezéseket, valamint azokat a szervezeteket (különösen a Nemzetközi Bizottság a Duna Védelméért nevű szervezetet), amelyek tevékenysége a környezet védelmét, a belvízi utak jobb kihasználását és a Duna magasabb szintű katasztrófavédelmét célozza;

28. emlékeztet, hogy növelni kell az agrárkereskedelmi forgalmat horvát részről is, annak érdekében, hogy csatlakozásakor Horvátország minél zökkenőmentesebben tudjon beilleszkedni a közös agrárpolitikába;

29. elismeri a régió földrajzi sajátosságait és stratégiai helyzetét, aminek következtében az Európa és Ázsia közötti árukereskedelem, különösen az energiatermékek (nyersolaj és földgáz) természetes átjárási pontja; üdvözlö a jelentős szubregionális közlekedési projektek, mint például a dél-keleti tengely elindítását, amelyek a nyugat-balkáni államoknak a nagyobb léptékű, az EU-t Törökországgal és a kaukázusi országokkal összekötő energiavezeték-rendszerekbe való tényleges bekapcsolódását segítik elő; felszólítja a Bizottságot és a nyugat-balkáni országokat, hogy bocsássanak rendelkezésre elegendő pénzügyi forrást az infrastruktúrák korszerűsítéséhez, különös figyelemmel a logisztikára, és hajtsák végre az ágazat versenyképesebbé és dinamikusabbá tételéhez szükséges reformokat;

30. hangsúlyozza, hogy meg kell szüntetni a kiskereskedelemben azokat az adminisztratív akadályokat, amelyek akadályozzák a versenyképesebb élelmiszerkereskedők megjelenését, mivel az élelmiszerkereskedelem hatékonyságának hiánya az európai termelők piacra jutását akadályozza;

31. hangsúlyozza, hogy a Kisvállalkozások Európai Chartája alapján, amelyet minden nyugat-balkáni ország aláírt, nagyobb támogatást kell nyújtani a kkv-k fejlesztéséhez; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, biztosítsák, hogy a kkv-k hozzáférjenek az uniós strukturális alapokhoz, és nyújtsanak megfelelőbb finanszírozást a kkv-vel kapcsolatos projektek számára; felszólítja a Bizottságot, hogy hozzon létre intézményi keretet a Közösség és a nyugat-balkáni országok magánszektora közötti együttműködés fokozása érdekében, amely biztosítani fogja a közösségi források megfelelő felhasználását;

32. hangsúlyozza, hogy bővíteni kell az EU és a nyugat-balkáni államok közötti együttműködést az oktatás és tudomány terén, ami a régióban megteremti a stabil gazdasági fejlődés és növekedés feltételeit, ekként elősegítve a nyugat-balkáni országok integrációját a közös gazdasági térségbe és a kutatás és oktatás közös terébe, valamint a munkaerőpiacon való részvételüket, összhangban az európai uniós szabályokkal és követelményekkel;

33. tekintettel a nemzetközi pénzügyi válságra, amely Európát is elérte, és a Nyugat-Balkánon közvetetten kihathat a kereskedelemre és a külföldi befektetésekre, felkéri a Bizottságot, hogy kísérelje figyelemmel a fejleményeket, és amennyiben szükséges, fogadjon el megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy biztosítsa a stabilizációs és társulási folyamat zökkenőmentes folytatását, ami fontos tényező a régió stabilitása és az Európai Unió érdekei szempontjából;

2009. január 13. , kedd

Pénzügyi szolgáltatások, vámok, küzdelem a szervezett bűnözés és a korrupció ellen

34. a régió országainak gazdasági fejlődése szempontjából lényegesnek tartja a bank- és biztosítási rendszer alapos reformját, hatékony mikrohitelrendszer létrehozását, valamint a banki tevékenységek jobb szabályozását és felügyeletét, megteremtve ezzel pénzügyi piacaik fokozatos megnyitásának alapját;

35. kéri, hogy a régió azon államai, amelyek közigazgatásában jelen van a korrupció, tegyék meg ez ellen az összes megfelelő intézkedést, és biztosítsák vámszerveik jobb és átláthatóbb működését, összhangban az EU és a Vámigazgatások Világszervezete által meghatározott szabályokkal;

36. hangsúlyozza, hogy fokozni és szigorítani kell a vámellenőrzéseket a csempészet, a hamisítás és a kalózkodás visszaszorítása céljából, mivel e gyakorlatok az általuk okozott bevételi veszteségen túl számottevő veszélyt jelentenek az EU és a nyugat-balkáni országok lakosságának egészségére is;

37. üdvözli a javuló üzleti környezetet és a vállalkozások létrehozása előtt álló jogi és közigazgatási akadályok csökkentésére irányuló intézkedéseket; aggodalmának ad ugyanakkor hangot egyes nyugat-balkáni államok tekintetében a kartellek jelenléte és az úgynevezett „oligarchák”, valamint piaci erőfölénnyel rendelkező vállalatok piaci hatalommal történő visszaélései miatt; sürgeti, hogy a nyugat-balkáni országok kormányai fokozzák a küzdelmet a korrupció ellen, és alakítsanak ki megfelelő versenypolitikát, amelynek az állami vállalatokra is ki kell terjednie;

38. felkéri a nyugat-balkáni országokat, hogy dolgozzanak ki a munkanélküliség, a viszonylag magas bérek és a nagyméretű informális gazdaság problémáira választ adó foglalkoztatási és adópolitikákat;

39. hangsúlyozza, hogy közbeszerzésekért folyó, tisztességes és átlátható, határokon átnyúló regionális verseny a valóban integrált regionális piac fontos építőköve; felszólítja a nyugat-balkáni országokat, hogy mérjék fel a közbeszerzésben rejlő, a fenntartható gazdasági fejlődés stabilizálását szolgáló lehetőségeket és sokszorozzák meg erőfeszítéseiket a közbeszerzési szerződések fokozottabban integrált és jobban működő regionális rendszerének kialakítása érdekében, alkalmazva a belföldi és a régió belüli ajánlattevők közötti a hátrányos megkülönböztetés kizárására vonatkozó elvet;

*
* *

40. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok, illetve az érintett országok parlamentjeinek és kormányainak.